

De steken onder water, de strijd om het mooiste, slimste en sportiefste kind en het aftroeven met cadeaus voor de juf of over-de-top-traktaties. Journalist Lilian (42) maakt het bijna elke week mee op het schoolplein van haar zoon Julian (7). Waarom willen moeders zo graag concurreren?

Tekst: Lilian de Bruin Illustratie: Sophie van Boven

'Geeft jouw kind zo'n klein cadeau?'

Concurrentie tussen moeders

"Goh, Julian plast 's nachts nog in zijn bed hè? Is hij daar niet te groot voor? Onze Mara was al met 3 jaar zindelijk." Ik schrok, toen een moeder uit de klas van mijn zoon me op het schoolplein hiermee aansprak. Ik kende haar nauwelijks, onze kinderen speelden nooit samen. Het klopte wel wat ze zei. Julian is al 7, maar heeft 's nachts nog ongelukjes. Hij vindt het zelf vreselijk, maar wordt gewoon niet wakker om te plassen. Hij slaapt te diep. Mijn ex en ik hebben al van alles geprobeerd: niets meer laten drinken na 19 uur, beloningsstickers, om 23 uur nog eens laten plassen, een plaswekker. Het enige wat helpt is een zeiltje in zijn bed en een luierbroekje als hij bij een vriendje gaat slapen. Zoals laatst, toen hij een feestje had bij Tim en ik Tims moeder in vertrouwen had verteld dat Julian een luierbroek onder zijn pyjama droeg. Het was niet de bedoeling dat zij dat vervolgens deelde met heel groep 4. De opmerking op het schoolplein kwam hard aan. Vooral door de manier waarop. Er werd duidelijk met het vingertje naar mij gewezen. Blijkbaar ben ik geen goede moeder, omdat mijn zoon een

zwakkere blaas heeft dan leeftijdsgenootjes. Het bracht me van mijn stuk. Terwijl het niet mijn eerste kennismaking was met de venijnige tong van 'collega-moeders'. En het zou helaas ook niet de laatste zijn.

MIJN KIND KAN AL...

Het moederschap lijkt soms meer op een moederkampioenschap. Het begint al tijdens de zwangerschap met het pochen met je buik. En die van jou is stevast te klein of te dik. Als het kind er eenmaal is, wordt de competitie nog heviger. 'Met hoeveel weken had jouw baby zijn eerste tandje? Zit hij al rechtop? Kruipt die van jou nog? Die van mij loopt al. Slaapt die van jou nóg niet door? Nou die van mij al met zes weken.' Informatie waar je niets mee kunt, behalve het ter kennisgeving aannemen. En met het opgroeien komen er nieuwe statussymbolen: in volzinnen praten, zelf aankleden, binnen de lijntjes kleuren. Om bij schoolprestaties, de 10-minuten gesprekje, allerhande fietscapriolen, zwemdiploma's en sociale vaardigheden uit te komen. Ik vergeet nooit hoe trots ik was dat >

Het moederschap lijkt soms wel een moederkampioenschap

Julian als kleuter zelf zijn veters kon strikken, en hoe dat teniet werd gedaan door een moeder die zei: "Mijn kind kent de tafels tot en met tien al." Om er vals aan toe te voegen. "Maar dat van jouw kind is ook héél knap."

KRACHTMETING ONDER OUDERS

Ontwikkelingspsycholoog Sonja Borgsteede van Buro Bloei kent het fenomeen van de opscheppende moeder die graag te koop loopt met de prestaties van haar kind. "Er zit niet zoveel kwaad in als het om een praatje gaat op het schoolplein. Het wordt kwalijker als het grotere vormen aanneemt en de betrokken kinderen er iets van mee krijgen. Het kan een kind onnodig onzeker maken als hij moet voldoen aan een bepaalde opgelegde standaard: het liefst met 2 al zindelijk, met 4 jaar zonder zijwieltjes fietsen en met 6 zwemdiploma B. Maar niet ieder kind is gemiddeld. Bovendien ontwikkelen kinderen zich verschillend. Zeker tot een jaar of 7 ontplooiën ze zich altijd sprongsgewijs. Er zijn peuters die tot hun 3e amper een woord uitbrengen en op hun 4e jaar ineens een inhaalspurt maken. Of kleuters die bijna geen interesse hebben in boekjes en in groep 4 gek zijn op lezen. Kinderen bereiken mijlpalen op verschillende leeftijden. Je kunt niet iedereen over dezelfde kam scheren." Bij vriendin Anouk Molenaar (40) was het behalen van het zwemdiploma vooral een krachtmeting onder de ouders. "Waar ik me tijdens de zwemles van Femke van 8 in de kantine vermaakte met wat tijdschriften, stonden de andere moeders en een enkele vader nerveus door de kieren van de gordijnen te turen hoe hun kind presteerde. En de keren dat we officieel mochten kijken, konden ze het niet nalaten aanmoedigingsgebaren te maken. Hoe eerder het spul mocht afzwemmen, hoe meer de moeders zich op de borst klopten. Femmie had watervrees. Ze stond de eerste keren bibberend langs de kant en was in het water niet vooruit te

branden. Terwijl de andere kinderen al hun C-diploma gingen halen, spartelde zij nog om haar A binnen te halen. Ik heb me er niets van aangetrokken. Ze zou echt wel leren zwemmen. Het kostte mij alleen meer vrije tijd en geld." Marjolein van Rest (42), moeder van Sam (12), Guusje (10) en Stijn (6) baalt vooral van de AVI-gekte onder veel ouders. "AVI geeft het technisch leesniveau aan. Hoe ingewikkeld zijn de zinnen, hoe lang de lettergrepen en welke woorden worden gebruikt? Volgens de norm moet je eind groep 3 op AVI E3 uitkomen, maar er zijn nog genoeg kinderen die dat niveau pas halen in groep 4. Het hoogst is AVI E7 en dat kunnen de meesten in groep 6. Voor ouders kan het iets zijn om over op te scheppen: 'Mijn kind leest in groep 2 al AVI E5.' Met als ondertoon: dat komt door mij. Stijn, onze jongste, leest vrij goed, maar dat komt door zijn broer en zus. Hij trekt zich aan hen op. Ik zal me er nooit voor op de borst slaan. Ik heb al heel wat vervelende, streberige ouders voorbij zien komen en inmiddels weet ik wel welke exemplaren ik uit de weg moet gaan. Maar je ziet ze niet alleen op school, ook op sportclubjes stikt het van de overambitieuze ouders. Van die moeders die zogenaamd klagen: 'Die van mij heeft het zo zwaar, hij moet twee keer per week trainen. Ja, hij zit in de selectie, hè?' Het is hen niet te doen om medelijden, het liefst willen ze dat je bewonderend klappt."

DE HELICOPTEROUDER

Is die concurrentie tussen moeders een logisch onderdeel van onze prestatie maatschappij of zit er meer achter? "Het heeft inderdaad te maken met de prestatie maatschappij, we willen graag beter dan gemiddeld zijn," zegt ontwikkelingspsycholoog Sonja. "Maar er zijn ook andere oorzaken. Gezinnen zijn kleiner geworden. Met één of twee kinderen kan er veel meer aandacht uitgaan naar het kind. Er is de laatste tijd veel onderzoek gedaan naar helikopterouders.

Ouders die als overbezorgde en sturende helikoptertjes boven de hoofden van hun kroost rondcirkelen en hen dreigen te verdrinken in hun enorme ambitie en beschermingsdrang. Op zich is het heel menselijk als je wilt dat je kind het goed doet. Trots of aanmoediging is echt niet erg. Niemand wil dat zijn kind achterloopt of een leerprobleem heeft. Maar bovenop je kind zitten en pushen helpt niets en bereikt het tegenovergestelde. Ouders plaatsen hun kind zo op een voetstuk dat hij constant druk voelt om meer te presteren. Als je moeder je de hele dag ophemelt, kan dat je juist heel onzeker maken. Want je moet je waarmaken en mag geen fouten maken." Dat kan volgens Sonja negatieve gevolgen hebben. Als je 7 bent, kopieer je je ouders en ga je je beter voelen dan anderen. Dat moeten ouders niet willen.

OPSCHEPPEN OVER DE CITO

Ook Agnes Hofman (32) liet zich lange tijd uit het veld slaan door wat zij zelf de 'huismoederbrigade' noemt. "Ik was jong moeder en merkte dat ik sneller dan andere moeders beoordeeld werd op de prestaties van Thomas, die nu 13 is. Serieus, ik heb geen enkele schoolpleinmoeder als vriendin en dat is een keuze. Er waren vrouwen die opschepten over het aantal verkochte kinderpostzegels van hun Jut of Jul. Ze verzonnen de meest creatieve traktaties en de foto's ervan plaatsten ze trots op Facebook. Of ze stonden uren in de keuken om voor het schoolkerstdiner knakworstjes in bladerdeeg te rollen. Ik heb nog nooit in mijn leven een mandarijnmannetje gemaakt. Thomas is in de zomer jarig en trakteerde op waterijsjes met extra vitamine C. Daardoor was ik in de ogen van de andere moeders een luie moeder, maar ik had als *single mom* andere zorgen. Hoe ouder ze worden, hoe groter de concurrentie. Het lijkt maar niet over te gaan. Want na groep 8

krijg je de strijd om havo en atheneum. Ik ben ermee gestopt. Na al het opscheppen over de Cito-scores was ik er helemaal klaar mee. Dat Thomas nu havo doet, zegt niets over over mij als moeder."

Een goed uitgangspunt, vindt Sonja. "Realiseer je dat veel vrouwen die de concurrentie aan willen gaan, onzeker zijn. Het vergelijken en afgeven op elkaar geeft hen een beter gevoel. Het zijn trouwens niet alleen vrouwen. Mannen voeren precies dezelfde concurrentiestrijd, maar op andere gebieden, op het voetbal- of hockeyveld bijvoorbeeld. Moeders zijn over het algemeen vaker de eerste verzorgers en daardoor meer op het schoolplein te vinden."

LAATBLOEIERS KOMEN ER OOK

Zelf vind ik dat moeders eens wat minder kritisch naar elkaar moeten kijken. We zijn gewoon goede moeders. Ik ben een goede moeder. Ook al werk ik fulltime, in tegenstelling tot de meeste moeders uit Julians klas die een parttime baan hebben, of niet hoeven te werken, omdat hun man de kost verdient. Ook al was ik nooit luizen-, voorlees- of hulpmoeder, omdat ik juist als Julian op school zit kan werken. Ook al kwam mijn bedankcadeau voor de juf van groep 3 van Blokker. Omdat wij vrouwen ons moeilijk kunnen loszien van onze moederrol, want we hebben het kind zelf gedragen, zijn we gevoeliger voor kritiek. Maar ik probeer me niets meer aan te trekken van roddels over Julians nachtelijke ongelukjes en me niet aangesproken te voelen over zijn belabberde rekenkundige aanleg. Mijn kind is gewoon een laatbloeiër. Hij komt er wel. Op zijn 18e hoeft hij echt geen luiërbroekje meer aan en gebruikt hij vast een hypermoderne telefoon als hij iets moet berekenen. Bovendien wordt er in geen enkel sollicitatiegesprek gevraagd wanneer je zonder zijwieltjes fietste... ■

Een kind kopieert zijn ouders en gaat zich beter voelen dan anderen